

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต
ของคนในชุมชน

ครูผู้สอน

ครูสุกฤณา

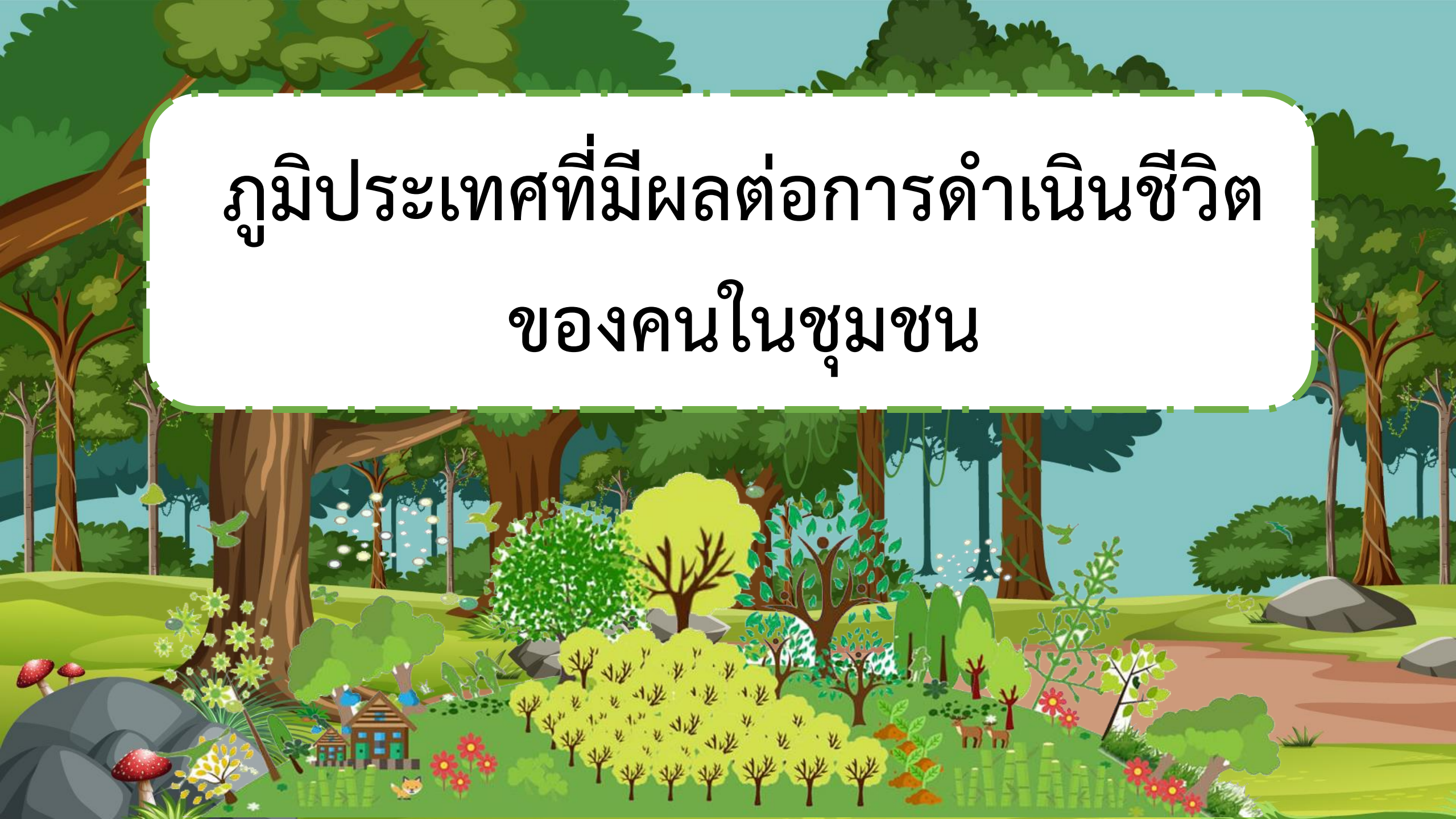
ครูนจักษ์

นกเขียน

สุขเจริญ

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของลักษณะภูมิประเทศ
๒. วิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
๓. เห็นความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

คำถามชวนคิด

ภาพที่นักเรียนเห็น คือ ภาพอะไร
ชายหาด มีหาดทราย มีนักท่องเที่ยว

นักเรียนคิดว่าชายฝั่งทะเลในภาพ
มีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร
เป็นบริเวณแนวชายทะเลขึ้นไปบนบก มีความ
สวยงาม เหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชน

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ หมายถึง ลักษณะของแผ่นดินที่อาจมีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นภูเขาที่ราบ ที่ราบสูง แม่น้ำ หนอง บึง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศแต่ละแบบต่างมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากร

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
แบ่งออกเป็น ๖ หัวข้อ ดังนี้

๑. ภูเขาสูง

๒. ที่ดอน

๓. ที่ราบ

๔. ที่ลุ่ม

๕. บริเวณปากแม่น้ำ

๖. ชายฝั่งทะเล

๑. ภูเขาสูง

ภูเขาสูง เป็นบริเวณ ที่มีความสูงและความลาดชันมาก ไม่เหมาะ
กับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และตั้งชุมชน ส่วนใหญ่จึงเป็นเขตอนุรักษ์ป่าไม้
สัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำ และแหล่งวัตถุดิบกำเนิดดิน

๒. ที่ดอน

ที่ดอน เป็นบริเวณที่มีความสูงและความลาดชันไม่มาก ช่วงฤดูฝน น้ำไม่ท่วมขังนาน แต่หน้าแล้งดินจะแห้ง ซึ่งเหมาะกับการปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้น และไม่ต้องการน้ำในการเจริญเติบโตมาก

๓. ที่ราบ

ที่ราบ เป็นบริเวณ ที่มีความสูงและความลาดน้อยมาก ช่วงเวลาน้ำหลากมักมีน้ำแช่ขัง จึงเหมาะกับการทำนา เพราะข้าวต้องการน้ำในการเจริญเติบโตมาก และการปลูกพืชผัก อายุสั้นนอกฤดูทำนา

ที่มาของรูปภาพ <https://numismaticliteraryguild.org>

ที่มาของรูปภาพ <https://sites.google.com/site/jandee๑๔๑๖/๓-phumiprathes-kab-laksana-thang-sangkham-ni-chumchn/๓-๑-phukhea-sung>

๔. ที่ลุ่ม

ที่ลุ่ม เป็นบริเวณที่มีน้ำท่วมขังนานมากในรอบปี จึงเหมาะกับการทำนา ทำบ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อปลูกพืชน้ำ นาเกลือ

๕. บริเวณปากแม่น้ำ

บริเวณปากแม่น้ำ เป็นบริเวณที่แม่น้ำไหลลงสู่ทะเลซึ่งบริเวณนี้เป็นน้ำกร่อย ซึ่งน้ำกร่อยจะมีความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุอาหาร จึงมีพืชน้ำชนิดต่าง ๆ และสัตว์น้ำอาศัยอยู่อย่างชุกชุม

ที่มาของรูปภาพ <https://fishing-resource.com/ทรัพยากรประมงน้ำจืด>

ที่มาของรูปภาพ <https://www.prachachat.net/general/news-๒๔๖๑๒๓>

ที่มาของรูปภาพ <https://www.posttoday.com/social/local/๓๘๕๔๐๕>

๒. ชายฝั่งทะเล

ชายฝั่งทะเล คือ บริเวณแนวชายทะเลขึ้นไปบนบก
เล็กน้อยซึ่งแต่ละแห่งจะมีความสวยงาม
แตกต่างกันออกไป

ความสำคัญของลักษณะภูมิประเทศ

๑. **ความสำคัญต่อมนุษย์** ลักษณะภูมิประเทศมีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพของมนุษย์ เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
๒. **ความสำคัญต่อภูมิอากาศของท้องถิ่น** ภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขาสูง ย่อมมีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศของท้องถิ่น เช่น ทำให้เกิดเขตเงาฝน
๓. **ความสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติ** เช่น เขตเทือกเขาสูง ย่อมอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุ ป่าไม้และสัตว์ป่า

ช่วงนี้ซื้อไหนกันแน่

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทั้งหมด

ก. บ้าน ถนน

ข. แม่น้ำ สะพาน

ค. รถยนต์ แสงอาทิตย์

ง. อากาศ ป่าไม้

๒. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะทางกายภาพของชุมชน

- ก. การประกอบอาชีพของคนในชุมชน
- ข. ทรัพยากรธรรมชาติ
- ค. ลักษณะภูมิประเทศ
- ง. ลักษณะภูมิอากาศ

๓. ชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มควรประกอบ
อาชีพใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

ก. ทำไร่

ข. ทำนา

ค. ทำประมง

ง. ค้าขาย

๔. ถ้าชุมชนของนักเรียนประกอบอาชีพเลี้ยงโคแสดงว่า
ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแบบใด

ก. ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ

ข. ที่ราบชายฝั่งทะเล

ค. ที่ดอน

ง. ภูเขาสูง

๕. ข้อใดเป็นการดำเนินชีวิตของคนที่อาศัยในภูมิประเทศ
ที่เป็นภูเขาสูง

ก. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าเนื้อบาง

ข. มีการเพาะปลูกพืชเมืองหนาว

ค. มีการสร้างที่อยู่อาศัยเป็นเรือนแพ

ง. มีพิธีกรรมที่ขอให้ฝนตกตามฤดูกาล

ช่วงนี้มีคำตอบ

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทั้งหมด

ก. บ้าน ถนน

ข. แม่น้ำ สะพาน

ค. รถยนต์ แสงอาทิตย์

ง. อากาศ ป่าไม้

๒. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะทางกายภาพของชุมชน

- ก. การประกอบอาชีพของคนในชุมชน
- ข. ทรัพยากรธรรมชาติ
- ค. ลักษณะภูมิประเทศ
- ง. ลักษณะภูมิอากาศ

๓. ชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มควรประกอบ
อาชีพใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

ก. ทำไร่

ข. ทำนา

ค. ทำประมง

ง. ค้าขาย

๔. ถ้าชุมชนของนักเรียนประกอบอาชีพเลี้ยงโคแสดงว่า
ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแบบใด

ก. ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ

ข. ที่ราบชายฝั่งทะเล

ค. ที่ดอน

ง. ภูเขาสูง

๕. ข้อใดเป็นการดำเนินชีวิตของคนที่อาศัยในภูมิประเทศ
ที่เป็นภูเขาสูง

ก. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าเนื้อบาง

ข. มีการเพาะปลูกพืชเมืองหนาว

ค. มีการสร้างที่อยู่อาศัยเป็นเรือนแพ

ง. มีพิธีกรรมที่ขอให้ฝนตกตามฤดูกาล

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒

เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อสภาพสังคมในชุมชน

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อ
สภาพสังคมในชุมชน

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๒
เรื่อง ภูมิประเทศ ที่มีผลต่อสภาพสังคม
ในชุมชน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงาน
๓. ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้ความ
ช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๖

เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อสภาพ
สังคมในชุมชน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อสภาพสังคมในชุมชน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
 รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายลักษณะภูมิประเทศ เป็นของภูมิภาคใด มีผลต่อการประกอบอาชีพอย่างไร

ภูเขา

ที่ราบสูง

ชายฝั่ง
ทะเล

ที่ราบลุ่ม

ใบงานที่ ๖

เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อ สภาพสังคมในชุมชน

เฉลยใบงานที่ ๖

เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อ สภาพสังคมในชุมชน

เฉลยใบงานที่ ๖

เรื่อง ภูมิประเทศที่มีผลต่อสภาพสังคมในชุมชน

ภูเขา

เป็นภูมิประเทศส่วนใหญ่ของภาคเหนือ มีอากาศหนาวเย็น มีทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เหมาะเป็นแหล่งท่องเที่ยว การประกอบอาชีพนิยมปลูกพืชเมืองหนาวและทำนาแบบขั้นบันได

ที่ราบสูง

ที่ราบสูงหรือที่ดอนเป็นลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดินค่อนข้างแห้ง น้ำไม่ท่วมขัง อากาศร้อน การประกอบอาชีพเหมาะแก่การปลูกพืชที่ทนต่ออากาศแล้งได้ดี เช่น พืชไร่ และเนื่องจากเป็นที่ราบสูง จึงเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ เป็นต้น

ชายฝั่ง
ทะเล

ชายฝั่งทะเลเป็นลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของภาค
ตะวันออกและภาคใต้ อากาศร้อนชื้น ฝนตกชุก
ลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้เหมาะสำหรับประกอบอาชีพ
ประมง การท่องเที่ยว

ที่ราบลุ่ม

เป็นลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของภาคกลาง
มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งสะสมของตะกอนดิน
มีแหล่งน้ำเหมาะแก่การทำนาปลูกข้าว

สรุปบทเรียน

ภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนต่าง ๆ จะมีภูมิประเทศที่เหมือนและแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนก็就会有ความเหมือนและความแตกต่างกัน เช่น บริเวณที่มีภูเขา บริเวณที่ดอน บริเวณที่ราบ บริเวณที่ลุ่ม บริเวณปากแม่น้ำ และชายฝั่งทะเล

บทเรียนครั้งต่อไป

ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนิน
ชีวิตของคนในชุมชน

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๗

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ
กับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

